de Panorama
Rebellenclub
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 29 — 20 JULI 1951

JONG GELEERD, OUD GEDAAN.

Die malle PETER

Ja, heus, Peter was een mal kereltje. Iedereen zei het en het was waar ook, hoor!

Weet je wat hij deed? Allemaal dingen die andere jongens nooit deden.

Op een keer zei moeder: „Peter, ga even naar de boekwinkel. Morgen is het Zondag en dan wou ik wat lezen. Hier is een briefje. Geef dat maar aan de juffrouw en dan krijg je een boek mee. Flink doorlopen en geen malle streken uithalen."

„Nee, moe," zei Peter en hij was ook echt van plan om gewoon te doen.

Hij liep dus meteen naar de winkel, gaf het briefje en kreeg een boek.

„Dag, juffrouw," zei hij beleefd, toen hij de centjes betaald had en hij ging weer naar buiten.

Het was heel druk in de straat. Allemaal mensen die boodschappen deden.

Peter vond het wel leuk. Hij keek alle mensen goed aan. Haha! wat had die mevrouw een rode neus! Net een tomaat, vond hij.

Maar hij zei het niet hardop, want dat zou weer mal zijn en ook onbeleefd.

Kijk, daar liep een hondje op drie pootjes. Zijn vierde pootje hield het verdrietig omhoog. Dat had hij zeker bezeerd. Arm hondje.

Even hier kijken! Dat was de mooiste winkel van de straat. Voor het raam lagen ballen, knikkers, poppen, boeken, soldaatjes, trommels.

Peter drukte zijn gezicht tegen het raam en bleef heel lang kijken.

Wat een mooie trommel. Met rood en geel en wit en groen. Twee stokjes er bij. Die trom vraag ik aan moeder, dacht hij ineens. Ja, knikte hij tegen zichzelf, dat doe ik.

En omdat-ie de trommel nog niet had, nam hij het boek in zijn linkerhand en met zijn rechterhand sloeg hij op het boek. Ondertussen zong hij heel hard, zodat alle mensen begonnen te lachen: „Rom-bom-rommele-bom-bom."

Ineens bleef Peter stil staan. Zijn mondje bleef open staan en zijn oogjes glommen. Hij zag iets!

Voor een leerwinkel stonden twee dames. Ze keken naar al die mooie dingen en ze zagen niet, dat één van hun tassen helemaal openhing. Maar Peter zag het wél. En die tas was leeg.

Wat raar, dacht Peter. Het is Zaterdag. Die mevrouw doet boodschappen en er zit nog niets in haar tas. Wacht, ik zal haar foppen!

En weet je, wat die malle jongen deed? Tjoep, stopte hij het boek van moe in de tas van de dame.

Deze voelde, dat er iets met haar tas gebeurde. Ze keek verbaasd naar 't boek. Dat was toch niet van haar!

Ze keek eens rond. Daar zag ze Peter. Ze kende hem niet. Peter keek de dame aan en lachte ondeugend: „O, nee, dat is van mij, mevrouw." Hij greep het boek weer. „Dag, mevrouw," en hij stapte weer parmantig door.

De dame snapte er niets van. Ze trok haar schouders op en sloot meteen haar tas.

„Wat een malle jongen," zei ze tegen de dame naast haar.

En ze had groot gelijk, vind je ook niet?

Maar de volgende dag maakte hij het nog maller.

Met zijn broertje liep hij op straat. Dat mocht, want het was Zondag, dus hij hoefde niet naar school.

Hij had zijn mooie jas aan en hij stapte deftig door. Van binnen zong hij stilletjes een liedje, terwijl hij goed om zich heen keek. Daar was een winkel open. Geen gewone winkel. Een winkel, waar niemand je hielp. Er waren allemaal kleine hokjes met glazen deurtjes er voor. Als je een dubbeltje had of misschien wel een kwartje, dan kon je dat in een gleuf doen en dan trok je een deurtje open en dan mocht je het lekkers nemen, dat in het hokje lag. Dat was wat fijn, hoor! Als je maar een dubbeltje had.

Maar dat had Peter niet en zijn broertje net zo min.

Toch gingen ze binnen even kijken.

Daar lag een rolletje drop, daar een dikke koek en daar zelfs een echt taartje.

„Lekker, hè? Heb jij een dubbeltje?" vroeg Peter aan zijn broertje. Hij wist best, dat die er geen had en hij wachtte ook niet op het antwoord. Misschien had iemand wel een dubbeltje verloren en lag het hier op de grond. Je kon nooit wèten. Hij boog diep en met zijn handen op zijn knieën keek hij overal. Hij zag niets en hij vond het niet erg. Hij zong er bij: „Nee, nee, nee, nee," met een heel hoog stemmetje. „Er is niets, niets, niets."

„Doe niet zo gek, jong," zei zijn broertje. „Zo ben je een echte malle Peter."

Peter hoorde het niet eens. „Ik zal eens in de prullenmand kijken," riep hij weer.

Hij dook met zijn bolletje helemaal in de bak met vieze papiertjes en rommel.

„Niets." Met een vaartje stond hij rechtop. Boem, deed zijn hoofd tegen een plankje boven de bak.

„Oei, au," riep Petertje, maar hij lachte er zelf om. Met zijn hand wreef hij over het zere plekje en zo liep hij de winkel uit naar huis.

's Maandags zat hij op school. Het was middag en de meester ging vertellen over de hond. Dat was een echt lief dier.

Het hielp alle mensen. Voor de groenteboer trok hij de kar, voor de politie zocht hij de dieven op. Dat deed ie met zijn neus. Eigenlijk raar, om met je neus te zoeken! De hond paste ook op het huis als de mensen weg waren. En o, hij deed nog veel meer voor de mensen.

Maar toch moest je een hond nooit alleen op straat laten lopen, want dan ging ie in vuilnisbakken snuffelen en dat was vies. Daar kon hij ziek van worden.

„Ja," zei de meester, terwijl hij ineens alle jongens streng aankeek; „er zijn wel eens jongens die op zulke honden lijken."

Wat zei de meester daar nou voor raars?

„Ha, ha," lachte Petertje, „er zijn toch geen jongens met staartjes."

„Nee, Peter," zei de meester, en hij lachte helemaal niet, „ze hebben wel geen staartjes, maar toch zijn het net hondjes. Wij hebben ook zo'n hondje in de klas."

Alle jongens keken elkaar aan en sommigen keken zelfs op de grond, maar ze zagen geen hondje.

„En dat hondje heet Peter," zei meneer.

Peter kreeg een kleur en knipperde met zijn oogjes. Hij ging stijf rechtop zitten van schrik. Alle jongens keken hem aan.

„Ja, gisteren liep ik achter Peter en die ging een automatiek binnen. Hij keek eerst op de grond en toen ging hij met zijn hoofd en zijn handen in de vuile papierbak."

„Oooooh! Baaaah!" riepen alle jongens en ze keken vies.

Petertje werd nog roder.

„Weet je, wat ik doen zal, als ik het weer zie?"

Peter keek meneer eens aan. Nee, dat wist hij niet, maar hij keek toch al bang.

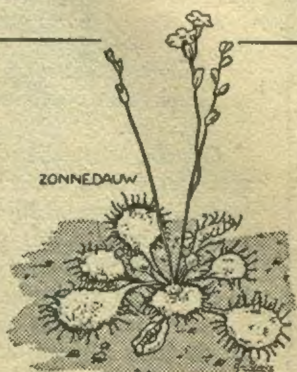
„Dan neem ik een honderiempje mee en om twaalf uur doe ik dat om je hals. Dan laat ik je op handen en voeten naar huis lopen. Dan zien alle mensen, dat je net een echt hondje bent."

Het was doodstil in de klas en toen . . . . begonnen alle jongens heel hard te lachen. De meester ook. Het was maar een grapje van de meester geweest.

Alleen ons malle Petertje lachte niet, maar voortaan keek hij nooit meer in prullenbakken. Want stel je voor, dat de meester hem toch eens aan een riempje thuis bracht.

Je kon nooit weten! EVIKA

VLEESETENDE *PLANTJES*

Of wij die ook in ons land hebben? Zeker. We hebben ze in de vorm van de bekende zonnedauw, waarvan er bij ons drie soorten voorkomen, meest op moerassige veengronden of op meer vochtige plaatsen in de hei.

De Zonnedauw die we hier afbeelden, heeft eivormige blaadjes en groeit meestal in gezelschap van het veenmos. Ze bloeit in Juli en Augustus met een onbeduidend wit bloempje en de plantjes staan dikwijls in troepjes bijeen.

De blaadjes van de zonnedauw zijn aan de bovenkant dicht bezet met bloedrode steeltjes, die van het midden van het blad af naar de rand toe langer worden. Elk van die steeltjes draagt aan de top een knopje, waaraan druppeltjes kleverig vocht hangen. Aan die droppels dankt de plant trouwens haar naam.

Zodra er nu een *klein* insect op zo'n blad gaat zitten, is het ten dode opgeschreven, want het plakt er gewoon aan vast en kan zich niet meer losrukken. De steeltjes richten zich naar het slachtoffer en liggen er na een paar uur allemaal tegenaan om het uit te zuigen. Het kleverige vocht dat de haartjes of steeltjes afscheiden, maakt de prooi verteerbaar. Na enige dagen is die prooi opgepeuzeld, terwijl de harde delen, zoals vleugels, schildjes enzovoort, overblijven. De zonnedauw kan natuurlijk alleen kleine insecten vangen, zoals muggen en vliegjes, maar het snoeplustige plantje verorbert even graag een stukje vlees of spek. Als men zo'n zonnedauwplantje tussen veenmos in een platte schaal zet, kan men het lange tijd in leven houden en gadeslaan, als men er maar voor zorgt, dat de worteltjes steeds in het water blijven staan.

Chang, de Pindaman

„Pinda-pinda, lekka-lekka!"
Hoort men af en toe op straat;
't Is een eigenaardig taaltje,
Dat toch iedereen verstaat.

„Pinda-pinda, lekka-lekka!"
Zo prijst Chang zijn waren aan.
Met een trommel lekkernijen,
Gaat hij op een straathoek staan.

„Pinda-pinda, lekka-lekka,
Meisjes, jongens, komt eens hier,
Kijkt eens in mijn grote trommel,
't Doet j'een heleboel plezier."

Meisjes, jongens, grote mensen,
Lekka, wat je kopen kunt.
Chang noemt op zijn fijne pinda's,
Chocolade, pepermunt.

Chang, 't Chineesje, krijgt 't druk nu,
Ieder koopt iets van zijn waar,
Eerst wanneer zijn trommel leeg is,
Is hij met zijn arbeid klaar.

J. HEILOO

LEERRIJKE LESSEN

DE MAN EN DE GANS

Er was eens een man die echt een buitenkansje had. Hij bezat een gans.

Niets buitengewoons, denken jullie. Maar .... die gans legde gouden eieren. Elke dag een ei van zuiver goud.

Die man had dus alle reden om erg tevreden te zijn, maar ....

De hebzucht kreeg hem te pakken. Hij vond het eerst erg leuk, dat hij elke dag zo'n gouden eitje mocht rapen, maar langzamerhand begon hij erover te piekeren, dat één eitje, al was het ook van goud, toch niet zo heel veel was.

Die gouden eieren kwamen toch ergens vandaan en wanneer die gans elke dag zoveel goud kon voortbrengen, dan moest zij toch beschikken over een goudmijntje, waaruit ze dat gouden ei kreeg?

De gedachte aan die goudmijn liet de man niet meer los. Ik moet die mijn hebben, zei hij, want als ik die mijn heb, heb ik alles. Dan kan ik er immers zelf zoveel goud uit putten, als ik wil.

Dus nam hij 'n scherp mes en sneed zijn gans de nek af. Maar toen de vrek in de ingewanden naar het goudmijntje zocht, vond hij dat zijn gans toch maar 'n doodgewone gans was. Er was nergens goud te vinden.

Ja, nu stond hij daar met zijn dode gans. Weg de gouden eitjes. Weg de zekerheid van voorspoed en rijkdom.

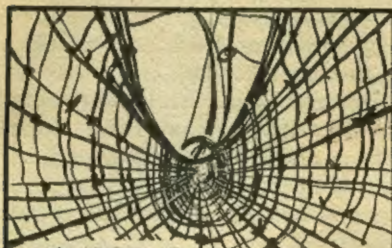
Domme man, die niet tevreden was met wat hij had en die, omdat hij zo hebzuchtig was, nu gedwongen was de weg op te gaan van armoede.

Laten wij wijzer zijn en de baas blijven over onze verlangens. Dan alleen hebben we kans om elke dag het gouden eitje van onze tevredenheid te blijven rapen.

ONZE WONDERE WERELD

VAN RAND TOT RAND.

EEN DWARS OVER EEN RIVIER GEVALLEN BOOM, BLOKKEN STEEN IN HET WATER, BRACHTEN DE MENS MISSCHIEN VOOR HET EERST OP HET IDEE OM "BRUGGEN„ TE BOUWEN.

HANGBRUG
GEHEEL GEMAAKT UIT RIET. ZE IS 270 M LANG EN SCHOMMELT OP 17 METER HOOGTE BOVEN DE DIHANG-RIVIER OP DE GRENS VAN INDIA.

ROMEINSE BRUG,
OPGETROKKEN IN FRANKRIJK, TWINTIG EEUWEN GELEDEN, DOOR ROMEINSE METSELAARS. HOOGTE RUIM 52 M.

VAN ROTS TOT ROTS OVER DE ALBULA-KLOOF IN ZWITSERLAND

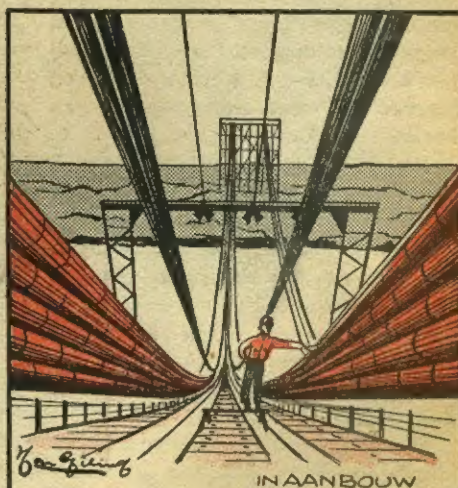
SLANKE BRUG
IN ZUID-BEIEREN MET EEN SIERLIJKE BOOG IN BETON. LENGTE 280 M, HOOGTE 27 M.

HEFBRUG
OVER DE KONINGSHAVEN TE ROTTERDAM. HET MIDDENSTUK WORDT DOOR KABELS OMHOOGGETROKKEN TUSSEN TWEE HEFTORENS.

DE STALEN BRUG
OVER DE HAVEN VAN SYDNEY. BREEDTE 55 M, HOOGTE 27 M.

OVER DE HUDSON,
TE NEW YORK. HANGBRUG MET STALEN KABELBUNDELS VAN 91 CM DIKTE. TORENS DER BRUG 181 M HOOG. DOORVAARTHOOGTE 65 METER.

DE KOEKOEK

EEN INTERESSANTE VOGEL, WAARVAN VEEL KWAAD WORDT GESPROKEN

Een der laatste trekvogels, die uit Noord- en Midden-Afrika tegen einde April in ons land terugkomt, is de koekoek: een slanke, flinke vogel met lange staart en spitse vleugels, die stil langs je heen vliegt en in de verte zijn eigen naam roept. Dat laatste geldt alleen voor het mannetje; het koekoekvrouwtje roept zeer snel: kuu - kuu - kuu, enz.

Het voedsel van de koekoek bestaat dikwijls uit de behaarde rupsen van schadelijke vlinders, als bijvoorbeeld de dennenspinner, waaraan vooral de eigenaars van bossen een hekel hebben. Ook eet hij wel gladde rupsen, poppen, vlinders, vliegen, meikevers en spinnen. Allemaal zijn dit dieren, die schadelijk zijn. De koekoek is dus een erg nuttige vogel.

En nu de lasterpraat!

Veel mensen menen, dat de koekoek te lui is, om zelf een nest te bouwen, eieren uit te broeden en jongen te verzorgen. Dat is helemaal niet waar. Lui zijn is onnatuurlijk en hiervan kan men dus nooit bij een koekoek spreken.

Wel is het waar, dat de koekoek zijn eieren in de nesten van andere vogeltjes legt, bijvoorbeeld in het nest van een kwikstaart, een karekiet, een graspieper of een roodstaart. Zo zijn er al tweehonderd vogels bekend, in wier nest men wel eens een koekoeksei heeft gevonden.

Maar waarom doet de vogel het dan wel?

Hiervoor zijn verschillende verklaringen uitgedacht. Een der waarschijnlijkste is wel de volgende: In de prairiën van Noord-Amerika leeft de koevogel, die samenleeft en meetrekt met de kudden koeien. Zijn voedsel bestaat uit allerlei insecten, die op de ruggen van die koeien leven. Je begrijpt, dat die vogel geen tijd heeft om een nest te bouwen, eieren te leggen in één nest, te broeden en de jongen te verzorgen. Hij zou dan niet bij de koeien kunnen blijven.

Iets dergelijks veronderstelt men ook van de koekoek. Deze vogel zou vroeger ook gewoon zijn geweest met kudden vee mee te trekken. Dit kan ook verklaard worden door de eigenaardige tenen aan de pootjes. De zoeven genoemde koevogel en de koekoek hebben allebei keertenen. Hierbij staan twee tenen naar voren en twee naar achteren. Met deze tenen kan de koevogel zich beter vasthouden aan de ruggen der koeien en de koekoek zou die vroeger hiervoor ook gebruikt hebben.

De koekoek zoekt het liefst nestjes, waaraan de kwikstaarten, de graspiepers, de heggemusjes of andere vogels nog aan het bouwen zijn. Een paar dagen later ligt er dan een eitje in het nest. Op de middag als de vogeltjes weggevlogen zijn om voedsel te zoeken, gaat de koekoek naar zo'n nest. Vlug pakt hij het kleine eitje, dat al in het nest ligt, met zijn snavel beet en eet het op of vliegt er mee weg. Daarna legt de vogel zelf een eitje in het nest.

Eigenaardig is het, dat de koekoek kleine eitjes legt, veel te klein eigenlijk voor de grootte van het lichaam.

En dikwijls is het ook nog zo, dat de kleur van het koekoeksei overeenkomt met de kleur van het eitje, dat hij weggehaald heeft.

In elk nest wordt maar één ei gelegd. De koekoek legt wel tien tot twintig eieren en dus moeten heel veel nesten opgezocht worden. En het is ook nog zo, dat elke koekoek zijn eigen nestvogeltje heeft. Zo spreken we van een kwikstaartkoekoek, een roodstaartkoekoek enz.

De vogeltjes, die een koekoeksei te verzorgen krijgen, gaan rustig zitten broeden en merken niet, dat één ei niet van hen zelf is.

Het eerste eitje dat uitkomt, is van de koekoek.

En nu begint de narigheid pas.

Zodra de andere eitjes ook uitkomen, neemt het sterke koekoeksjong de kale andere vogels op zijn rug en wipt ze over de nestrand uit het nest en op de grond.

Al het voedsel, dat de oude vogeltjes halen, kan de jonge koekoek nu alleen opeten. Hij groeit dan ook geweldig en is spoedig groter dan zijn pleegoudertjes.

Schijnbaar vinden deze dat erg leuk, want ze blijven de koekoek ook na het uitvliegen nog voeren.

v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

BENJAMINNETJE

Stientje van Overvoorde was de jongste uit de klas van meester Dierx en dat verleende haar zo nu en dan bizondere voorrechten. Ze mocht de schriften, de rekenboeken en de leesboeken uitdelen, het bord schoonhouden, en als het krijt niet meer dan een klein stompje was, mocht zij in het magazijntje van de school nieuw schrijfgerei gaan halen. Alleen de inktkokers mocht ze niet schoonmaken en vullen; dat was jongenswerk, had meester gezegd.

Thuis was Stientje ook de jongste en vader noemde haar wel eens: mijn Benjaminnetje. Ze had hem dan wel eens gevraagd, wat dat toch betekende en dan had hij geantwoord: „Dat zeg ik maar zo, omdat je de jongste bent." Wou Benjamin dan zeggen: de jongste? Meester zou het wel weten en in het namenkwartiertje stak ze dan ook haar vinger in de hoogte.

„Wel, Stientje, wat wou je vragen?"

„Ik ben thuis de jongste, meester, net als hier, en nu noemt vader me soms Benjaminnetje. Waar komt dat eigenlijk vandaan, meester?"

„Wel, kinderen," zei meester, „jullie herinneren je nog wel, dat we eens over de aartsvaders gesproken hebben: Abraham, Izaäk en Jacob. Ik heb toen ook verteld, dat Jacob twaalf zoons had, die de stamvaders werden van de twaalf stammen van het Joodse volk. Nu heette de jongste van die twaalf zonen Benjamin, en zo is het gekomen, dat men dikwijls iemand, die de jongste in huis of in 'n gezelschap is, de Benjamin noemt.

Wat Benjamin precies betekent, weten we niet. Het bestaat uit de twee woorden *ben*, dat zoon betekent, en *jamin*, en men vertaalt het door: zoon van de rechterhand, zoon van het geluk en de zoon van het zuiden. De familienaam Jamin, die jullie allemaal wel kennen, is niets anders dan een afkorting van Benjamin.

Zoon van de rechterhand wil in de bloemrijke oosterse taal zoveel zeggen als: goede hulp; zoon van het geluk kennen wij als gelukskind, en zoon van het zuiden betekent: iemand, die uit het zuiden afkomstig is.

De volgende keer, Stientje, zullen we het niet over Benjamin, maar over je eigen naam hebben, want daar valt ook wel iets over te vertellen."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE LEGENDE VAN DE DUIVELSBRUG

Meer dan vijfhonderd jaar geleden woonde er in de buurt van Ginneken, op een prachtig kasteel, een zekere Raso van Gaveren, heer van Liedekerke.

Hij had een dochter, Catharina, die zich had verloofd met een jonge edelman, een zekere heer Walter van Ulvenhout.

Dit was echter geenszins naar de zin der ouders, omdat dezen al geruime tijd onenigheid hadden met elkaar, zodat de jongelui voortdurend in hun huwelijksplannen werden gedwarsboomd.

Walter van Ulvenhout besloot de knoop voorgoed door te hakken en met Catharina te trouwen.

Hij trok dus met zijn aanstaande vrouw naar 'n kapel die diep in de bossen lag, om zijn huwelijk te laten inzegenen, maar toen hij bij de kapel kwam was er niemand. Walter ging naar binnen, zag het klokketouw hangen en trok er aan. De klok begon te luiden en de verder in het bos wachtende landslieden en wapenknechten van Walter snelden toe, maar zij vonden de hele kapel in puin. Catharina lag bewusteloos, terwijl Walter van Ulvenhout dood en misvormd onder de zware steenblokken lag.

Wat was er gebeurd?

De klok, zo zegt de legende, was nog niet onthuld en toen ze geluid werd verscheen de duivel in eigen persoon en die had de galmgaten van de toren doen splijten, de muren doen scheuren en ineenstorten en hij was met de klok weggevlucht en had er zich mee in het water gestort van de Mark. Daar waar hij een duik nam, werd later een brug gebouwd over de Mark en die brug werd, naar aanleiding van die legende, de Duivelsbrug geheten.

Toen Vonkje op school terugkwam, zag ze een vreemd meisje aan haar lessenaar zitten. Tot haar verdriet hoort ze van Amy Vincent, dat er voor haar nu geen plaats meer is.

1 „Wie is dat nieuwe meisje, Amy?" vroeg Vonkje. „Ze heet Doortje," was het antwoord, „en juffrouw Barry zegt, dat ze heel erg knap is. Nou, ik ga maar." En Amy ging de klas binnen.

2 Verdrietig bleef Vonkje achter. Ze ging op een bank zitten, het hoofd in haar handen. Ze voelde zich verlaten en dacht, dat haar vriendinnetjes, Jantha en Lola, haar nu ook niet meer nodig zouden hebben.

3 Opeens kwamen de kinderen met groot lawaai de school uit om thee te gaan drinken. Onder hen was ook Doortje. Nog weinig vertrouwd met de school struikelde het meisje over de drempel. Vonkje snelde toe.

4 Ze knielde bij haar neer en zag, dat ze haar knie bezeerd had; gelukkig niet ernstig. Lola en Jantha kwamen ook toelopen en begroetten Vonkje met gejuich. „Hoera! En morgen Pinkstervacantie!" riep Lola.

5 Samen droegen Vonkje en Jantha Doortje naar de eetzaal. Lola fluisterde Vonkje toe, dat ze haar na de thee op de slaapzaal verwachtte. „Ik heb een nieuwtje," zei ze. Vonkje was wát nieuwsgierig.

6 Als de drie vriendinnetjes bij elkaar zijn, vertelt Lola, dat haar moeder hen heeft uitgenodigd om de Pinkstervacantie bij haar aan zee door te brengen. „Heerlijk!" riepen Vonkje en Jantha tegelijk.

7 Toen de meisjes des avonds op de slaapzaal bijeen waren, groepten ze om Vonkje samen, om haar terugkomst te vieren. „Driemaal hoera voor Vonkje!" riepen ze, „en driemaal hoera voor de Pinkstervacantie!"

Een vreselijke geschiedenis

DOOR
J. TOEBOSCH

Nelis Bol was kleermaker in een klein dorp. Bijna elke morgen ging hij met persplank en strijkijzer gewapend naar de een of andere boer (wat ik vertel, is al drie kwart eeuw geleden gebeurd), werkte daar de hele dag en keerde des avonds met zijn loon in de zak naar huis terug.

Op een avond was Nelis weer op weg naar huis. Hij had op de boerderij, waar hij die dag gewerkt had, na 't avondeten nog een paar uurtjes gezellig zitten praten en daardoor was 't later geworden dan gewoonlijk. Het was midden in de winter; de wind was koud en er lag een dikke laag sneeuw. De weg was lang en eenzaam. Nelis voelde zich niet erg op zijn gemak. De laatste dagen waren bij enige boeren 's nachts aardappelen uit de kuilen gestolen, en, dacht Nelis, wie tot 't ene in staat is, is 't ook tot 't andere.

Terwijl hij zo voortstapte, kwam hij bij een schuurtje, dat opzij van de weg stond en daar jaren geleden, toen hier een groot bos moest worden omgehakt, voor de houthakkers was gezet. Opeens bemerkte hij bij 't licht van de maan enige mensen, die dwars over het veld in de richting van de weg naderden. Haastig verborg hij zich achter een struik en zag nu, dat ze het schuurtje binnengingen. En een weinig later zag hij licht, dat door de spleten tussen de planken naar buiten scheen.

Voorzichtig ging hij naar 't schuurtje, dat met de achterkant naar de weg stond en keek door een van de reten naar binnen. Bij het licht van een lantaren, die aan een spijker tegen de wand hing, zag hij nu vier mannen, die, met de rug naar hem gekeerd, op een bank zaten en rustig hun pijpje rookten.

„Dat is tegengevallen," hoorde hij een van hen zeggen. „Ik had zeker verwacht, dat we hem te pakken zouden krijgen."

„Ik ook," zei 'n ander. „Maar er aan geloven moet hij toch, als 't vandaag niet is, dan morgen."

„Ja, krijgen zullen we hem," zei een derde. „Al zou ik er nog veertien dagen op moeten wachten, sterven zal hij."

„We zullen nu maar naar huis gaan," meende de vierde. „Morgenavond om zeven uur komen we weer hier en trekken we er opnieuw op uit."

Nelis Bol voelde, dat zijn haren overeind rezen; 't angstzweet brak hem uit. Wat hij daar gehoord had, was dan ook verschrikkelijk! Enige ogenblikken had hij nodig om zich wat te herstellen. Zachtjes ging hij daarna weg, tot hij een eind van het schuurtje was, zette het toen op een lopen.

Geheel buiten adem kwam hij binnen en 't duurde een hele tijd, eer hij zijn vrouw kon vertellen, wat hij gezien en gehoord had. De goede vrouw vond het vreselijk en meende, dat haar man verplicht was, zo spoedig mogelijk bij de burgemeester aangifte te doen.

Ja, dat was Nelis met haar eens en de volgende morgen begaf hij zich dan ook naar de burgervader. Toevallig was daar juist de veldwachter. Nelis vertelde uitvoerig, wat hem de vorige nacht overkomen was. Toen de burgemeester en de veldwachter alles gehoord hadden, was de zaak hun duidelijk. De vier booswichten wilden iemand vermoorden, maar gelukkig was dit snode plan ontdekt en nu kwam 't er slechts op aan, hen in te rekenen, voor ze het konden uitvoeren. Hoe dat aan te leggen, moest nu worden overlegd.

Wel een uur lang werd het plan besproken en tenslotte werd besloten, dat zij zich, als het donker was, in de nabijheid van het schuurtje verdekt zouden opstellen, wachten tot de moordenaars er binnen waren en hen dan overvallen en gevangen nemen. Voor alle zekerheid zou de burgemeester zijn twee knechts meenemen. Niet, dat hij bang was, maar men had met lui te doen, die tot alles in staat waren. Ook Nelis zou meegaan, daar hij de man was, die de politie op het spoor van de misdadigers had gebracht en dus een gewichtige getuige was. Verder werd besloten, niemand iets over 't gebeurde te vertellen. De verrassing en de eer zouden dan later des te groter zijn.

Toen 't goed en wel avond geworden was, gingen de vijf dapperen op weg. De veldwachter had voor deze gelegenheid zijn uniform aangetrokken en zijn sabel omgegespt en was evenals de burgemeester gewapend met een oud pistool, dat al jaren geen dienst meer had gedaan. De beide knechts, twee jonge, sterke kerels, die plezier in zo'n avontuur hadden, waren van stevige knuppels voorzien, terwijl Nelis een ijzeren staaf meegenomen had. Zo kwam men bij het schuurtje. Niet ver vandaar stond dicht struikgewas en hier stelde de burgemeester zich met zijn mannen op.

Ruim een uur ging voorbij, zonder dat er iets gebeurde. Eindelijk, daar kwamen twee mannen en gingen 't schuurtje in. Even later scheen het licht naar buiten. Enige minuten wachten .... daar verscheen de derde en vlak daarna de vierde. De bende was bijeen ....

„We hebben ze," zei de burge-

meester. „Nu er heen! Ik ga 't eerst naar binnen en dan komen jullie. Maar zachtjes, dat ze ons niet horen."

Zonder enig gedruis te maken slopen ze naar het schuurtje. De burgemeester keek door een spleet naar binnen. Daar zaten ze, de vier moordenaars....

„Als we vannacht een beetje geluk hebben, zal zijn laatste uur nu gauw geslagen zijn," hoorde hij een van hen zeggen.

„'t Is te hopen," zei een andere. „En daarom moeten we nu maar opstappen."

De burgemeester zag, dat de mannen opstonden. Nu was 't tijd! Eensklaps trad hij met het pistool in de hand het schuurtje binnen. „In naam der wet neem ik je gevangen!" riep hij. „Verzet je niet, want ik heb hulp."

Tegelijk verschenen de vier anderen bij de ingang.

Een ogenblik was het doodstil in 't schuurtje. Maar toen riep een van de misdadigers: „Kijk, dat is de burgemeester!"

„En de veldwachter en Toon en Wim!" zei de ander.

„En daar heb je Nelis Bol ook!"

„Wat zullen we nou hebben?" zei de veldwachter. Hij liet het licht van de lantaren op de gezichten van de gevangenen vallen en nu herkende men hen als vier boerenarbeiders, brave, eenvoudige mensen....

„Wat doen jullie hier?" vroeg de burgemeester.

Ze vertelden nu, dat ze uitgetrokken waren om een vos, die al een menigte kippen gedood had, onschadelijk te maken, dat ze de vorige nacht vergeefs uit waren geweest en in dit schuurtje bij elkaar kwamen.

De burgemeester begreep, dat hij zich vergist had.

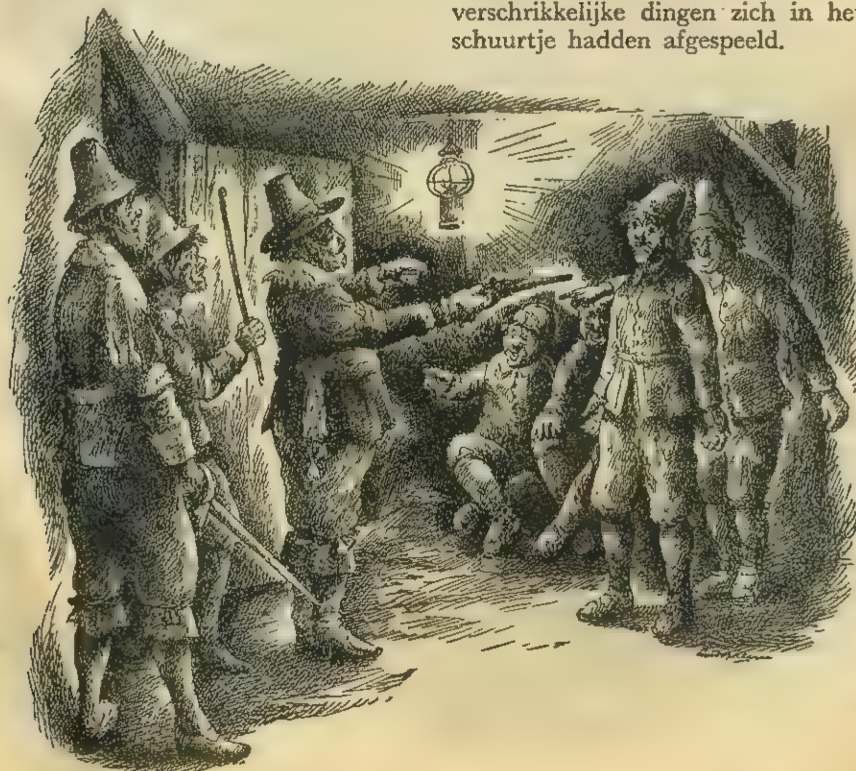
't Was voor hem een vervelend geval. Wat zouden de mensen hem uitlachen, als ze hoorden, hoe hij zich had laten beetnemen! Wat nu te doen? Daar kreeg hij een inval.

Hij haalde zijn portemonnaie voor de dag en zei: „Hoor eens, jullie hebben allen wel wat verdiend. Hier hebben jullie alle vier (dat waren de arbeiders) een gulden. Met de anderen zal ik 't later wel goedmaken. Maar nu moet jullie me beloven, er tegen niemand wat van te vertellen."

Dat beloofden ze allemaal en daarna keerden de burgemeester, zijn knechts, de veldwachter en de kleermaker naar huis terug, terwijl de arbeiders het veld in gingen om de vos te zoeken. En daar ze hem vonden en zijn pels nog aardig wat opbracht, hadden ze die avond een dubbel voordeel.

En bleef de geschiedenis ook geheim? vraagt ge misschien.

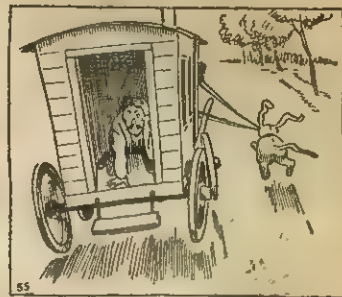
Och, het ging er mee, zoals het dikwijls gaat met zaken, die geheim moesten blijven, maar aan te veel personen bekend zijn. En zo wist de volgende dag het hele dorp, welke verschrikkelijke dingen zich in het schuurtje hadden afgespeeld.

☆

MIDAS' MALLE MORMELKUREN

☆

Sjonge, dat ging gesmeerd
en met een sneltreinvaart;
Ik heb nooit iemand zien rennen
zoals dat malle paard;
De slaper in de wagen
werd wakker van 't geluid
En 'k hoorde hem al gillen:
hu, Bles, ik wil er uit.
Gil jij maar, dacht ik zo,
je blijft er lekker in,
Want wat je nu beleeft
is pas het eerst begin;
Jij dacht eens te genieten
van Naaldokus' prachtig werk,
Maar ik weet wel wat beters
voor zo'n dwaze vlerk.

*

De dief wist werkelijk niet
of hij wakker was of sliep;
Hij was duiz'lig en beroerd
en dacht al aan de griep,
Maar het gekste vond hij wel
het hobbelen van die wagen;
Bles is, zo dacht hij toen,
voorwaar op hol geslagen;
Hij kwam nu heel voorzichtig,
ontnuchterd door 't geraas,
Tot bij de trap en Midas dacht:
nu moet ik helaas
Verdwijnen. En hij sprong
ver weg in 't open veld,
Want daar zag hij in de verte
de veldwachter opgesteld....

(Wordt vervolgd)

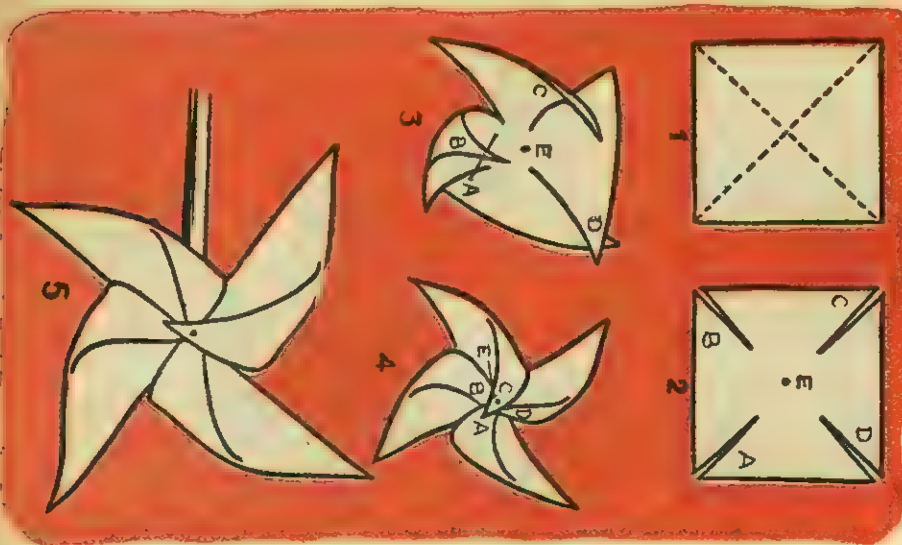

De kleine knutselaar

ONS PAPIEREN MOLENTJE

Begin met een vierkant stukje papapier, dat een beetje stevig is. Fig. 1. Knip de vier hoeken tot op ongeveer een centimeter van het midden in. Fig. 2.

Je hebt nu acht punten in plaats van vier.

Vouw nu een punt naar het midden toe. Niet plat duwen maar bol laten staan en vasthouden. Sla telkens een papierpunt over, zodat er vier naar het midden zijn gevouwen en vier blijven liggen. Fig. 3.

De punten van de vier gevouwen stroken leg je netjes in het midden over elkaar heen en je steekt er een stevige speld door. Zie figuur 4.

Dan bevestig je alles aan een stokje (fig. 5) en het molentje is klaar.

Neem bij voorkeur 'n vel gekleurd papier of wanneer je wit neemt, maak dan op elke wiek een leuke tekening. Of plak er iets aardigs op.

ONZE WIEBELENDE CLOWN

Met een zacht tikje van een van je vingers kun je deze clown heen en weer laten schommelen op zijn smalle zitplaats.

De figuur van de clown snij je met een oude schaar uit een stukje blik. Dit is een ietwat lastig werkje voor kleine handjes, dus je kunt dat beter laten doen door grote broer of door vader, die jullie wel even op weg zal willen helpen (fig. 1).

Je tekent op het stukje blik eerst de vierkantjes en dan de figuur van de clown. Na het uitsnijden geef je hem met olieverf een stelletje schitterende kleuren, zoals dat bij 'n clown past. Daarna goed laten drogen.

Op een plankje (fig. 2) bevestig je nu twee ronde stokjes. Het beste is twee gaatjes te zagen in het bodemplankje en daar de ronde stokjes in te klemmen.

Aan de bovenkant worden beide stokjes verbonden door een metalen strookje (ook van blik) of door een houten latje.

Wie een metalen plaatje gebruikt, moet bij a. b. (fig. 2) een soort putje maken, waarin de beide punten (a. b.) van fig. 3 komen te rusten.

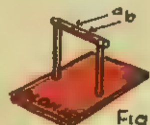
Neemt men een houten latje, dan slaat men op de punten a. b. van fig. 2 een kopspijkertje door het latje heen. Het gaat er namelijk om de wrijving tussen a- en b-punten zo klein mogelijk te maken.

Van hetzelfde metaal als de clown snijden we fig. 3, met de gleuf C, die met de clown wordt verbonden (zie C model 1) en vastgesoldeerd.

Nu zoeken we nog een klein blokje lood, waarin we gleuf d kerven. In die gleuf steken we het pennetje d, onderaan de clown, en we knijpen de gleuf stevig dicht.

We hebben thans niets anders te doen dan de clown op het dwarslatje te leggen, en een zacht tikje doet hem heen en weer wiegen op de beide punten a en b.

Hoe maken we die kip?

Teken de stukken over op stevig karton en knip alles uit. Snij de kleine witte oppervlakken A en B uit. Vouw langs de stippellijnen om naar beneden en plak de stukken op elkaar vast.

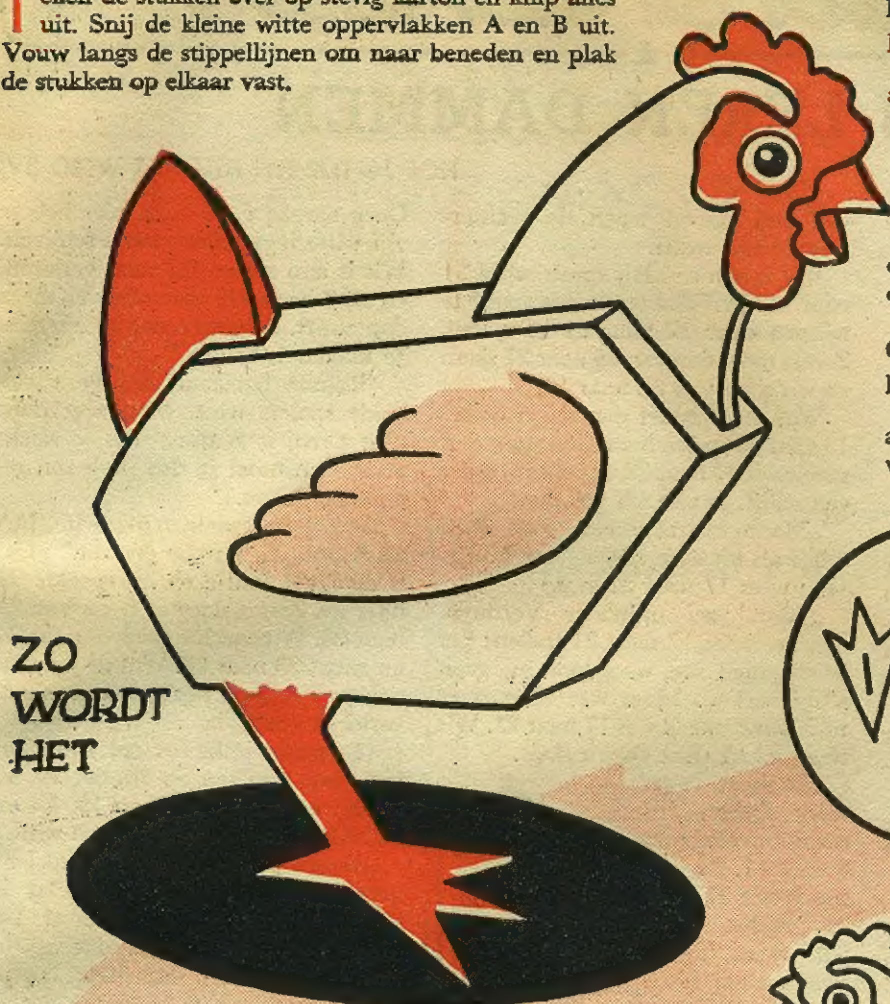
De zwarte sterretjes geven precies aan waar je moet plakken.

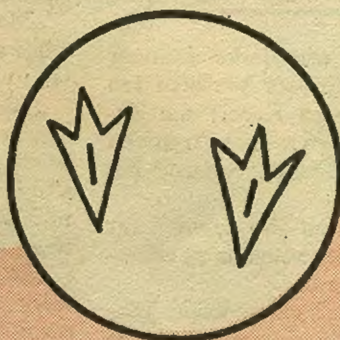
Vorm eerst het lichaam van de kip en dan de kop, de staart en de poten.

De onderkant van de poten zie je afgebeeld in de zwarte cirkel. De rechte streep midden in de pootjes moet je insnijden, want daar moet het stukje met het zwarte sterretje (D 1) worden doorgestoken. Je vouwt het dan om en plakt het vast tegen de onderkant.

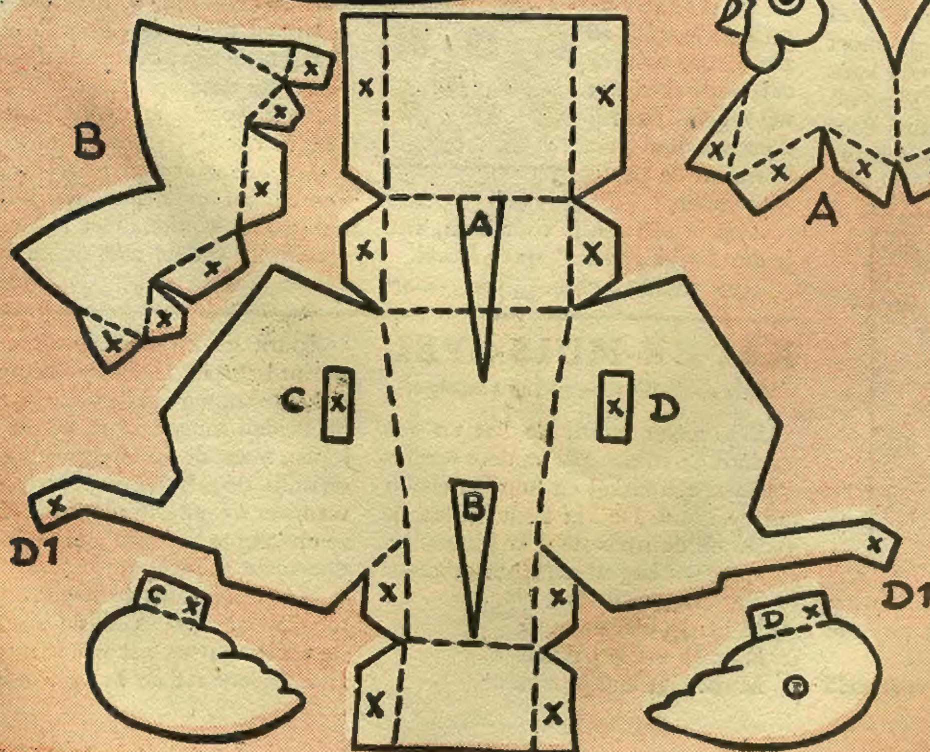
Tenslotte plak je de vleugeltjes C en D op de daarvoor aangewezen plaats.

Dan hier en daar een tikje kleur, al naar gelang het soort kip dat je wilt maken.

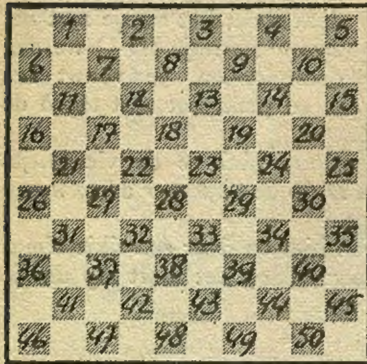

WIJ LEREN DAMMEN

HOE JANTJE EEN HELE PIET WERD (IV)

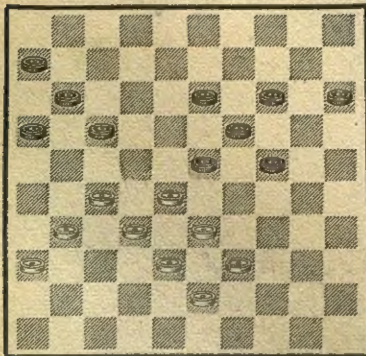

„Dus jij wilt een sterke dammer worden!" zei mijnheer Verduyn (zo heet de vader van Karel) die Zaterdagmiddag, toen ze met z'n drieën rondom de tafel zaten, waarop het dambord lag.

Karel's vader zat aan de ene kant en de twee jongens zaten naast elkander tegenover hem.

„Ja, mijnheer," antwoordde Jantje, „ik vind die slagzetten, die u Karel hebt geleerd, zo mooi."

„Maar je moet vooral niet denken," zei mijnheer Verduyn, „dat er in het damspel alleen maar slagzetten zijn! Je moet steeds zorgen een sterke stand te hebben. En een sterke stand opbouwen is heel moeilijk. Je moet bijvoorbeeld proberen aan één kant (de dammers zeggen op een vleugel) of in het midden (het centrum) door te breken. Laten we eens deze stand nemen."

Mijnheer Verduyn nam tien witte en tien zwarte schijven en zette ze zó op het bord:

„Het is een eenvoudig voorbeeld van een aanval tegen de rechtervleugel van zwart.

Wit is aan zet. Hij speelt schijf 31 naar 26. Wit dreigt nu een schijf te winnen door 27 naar 21 te spelen. Zwart moet dan van 16 naar 27 slaan en wit slaat van 32 naar 12.

Wat moet zwart daartegen doen? 13 naar 18 spelen baat niet, want dan speelt wit 27 naar 22 en hij wint weer een schijf. Je ziet zelf wel hoe."

„Maar zwart verliest toch geen schijf als hij deze speelt," zei Jantje. (Hij wees 17 naar 21 aan.)

„Juist," zei mijnheer Verduyn. „Zwart *moet* 17 naar 21 spelen; het is de enige zet, waardoor hij geen schijf verliest. Maar wat gebeurt er nu? Zwart speelt dus 17 naar 21. Wit slaat, zwart slaat en wit slaat.

Nu moet zwart weer spelen. Hij speelt bijvoorbeeld 6 naar 11. En dan speelt wit 27 naar 21. Zwart slaat, wit slaat, zwart slaat en wit slaat. En nu is de zwarte rechtervleugel zó zwak, dat wit er zal doorbreken, dat wil zeggen, dat hij daar een dam gaat halen en de partij zal winnen."

„Als je een schijf vóór bent, win je dan altijd, vader?" vroeg Karel.

Zijn vader lachte. „Nee, hoor! Geen sprake van! Kijk, hier heb je vijf witte tegen drie zwarte schijven. Wit is aan zet en hij staat verloren, en toch heeft hij twee schijven meer dan zwart. Probeer maar eens remise te maken voor wit."

(Remise betekent, dat geen van beide spelers wint. Men zegt dan: „De partij is remise." Als je slecht staat, dan moet je dus proberen remise te maken.)

De jongens speelden met wit. „Ja," zei Karel. „Er is maar één zet." „Dat is die," zei Jantje en hij speelde 34 naar 29. Zwart sloeg er twee, van 25 naar 23. Wit speelde toen 40 naar 34 en zwart 23 naar 28. Wat de jongens ook probeerden, het spel was steeds verloren voor wit.

(Proberen jullie het ook eens. Zet vijf witte schijven op 30, 34, 35, 40 en 45, en drie zwarte op 19, 24 en 25. Wit is aan zet, maar zwart wint.)

„Weten jullie wat ook moeilijk is?" vroeg mijnheer Verduyn. „Dat is winnen als je een dam hebt! De meeste mensen denken, dat als je maar eenmaal een dam hebt, dat je dan wel vanzelf wint, maar dat is helemaal niet waar, hoor!"

Hij zette een zwarte schijf op 40 en een witte dam op 22.

„Wit speelt en wint," zei hij. „Maar hoe?"

(Ja, hoe wint wit? Karel en Jantje vonden het en ik denk, dat jullie het ook zullen vinden. Het is heus niet moeilijk! Anders zien jullie het de volgende week wel.)

KAT-EN-MUIS-SPEL

Een spelletje voor kleine kinderen.

Eén speler wordt de kat en een andere de muis. Alle andere spelers vormen een cirkel en houden elkaar bij de hand. De kat staat buiten de cirkel en de muis staat er binnen in.

Het spel begint met het gesprek:
Kat: Ik ben de kat.
Muis: Ik ben de muis.
Kat: Ik zal je pakken.
Muis: Dat kun je niet.

Zodra de muis dit heeft gezegd, begint het spel. De kat probeert in de cirkel te komen om de muis te pakken en beiden mogen in of uit de kring lopen, maar de andere spelers helpen de muis, door hun armen op te heffen wanneer de muis in of uit wil en door ze omlaag te brengen, om de kat elke doortocht te beletten.

Wordt de muis toch gepakt, dan schakelt ze zich in in de kring van de spelers en de kat wordt nu muis. Een andere uit de kring wordt kat.

Een bladzij PUZZLES

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

Vervang de tekens door de juiste letters en dan weten jullie, hoe het spreekwoord van deze week luidt. De sleutel vinden jullie in de beide onderste figuren.

B	N	I
T	U	E
O	Z	IJ

K (boven), A (links), G (rechts), J (onder)

HOE KOMEN ZIJ ER?

Hoe krijgen die twee katten die twee muizen?
Hoe komen die twee uilen op die ene boom?
Hoe krijgen die twee vleermuizen de twee insecten?
Zonder dat de wegen elkaar ook maar een keer kruisen?

OPLOSSING van de kruiswoordpuzzle uit ons vorig nummer

STEENTJE BIJ, STEENTJE AF.

R E
R E K
K E R S
A K E R S
A K K E R S
M A K K E R S
M A S K E R
K A M E R
K R A M
K A R
R A

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

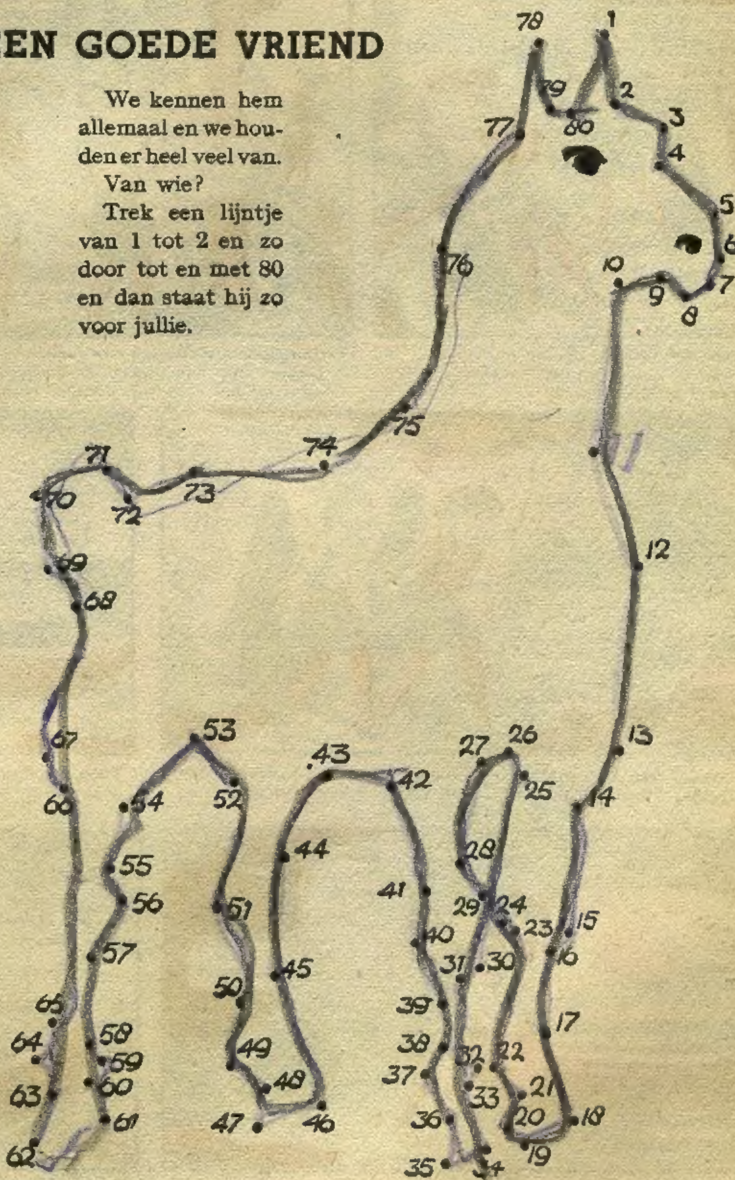
Spreekwoordenrebus:

WIE KAATST MOET DE BAL VERWACHTEN.

Dat weten jullie allemaal. Als een bal tegen de muur of op de grond wordt gegooid, dan springt hij terug, dan kun je verwachten, dat hij weer bij je terugkomt. In overdrachtelijke zin wil het zeggen, dat wie een ander in het ootje neemt, voor de gek houdt, er op bedacht moet zijn, dat hijzelf ook in het ootje genomen of voor de gek gehouden zal worden. Hij moet dus zelf scherts kunnen verdragen; anders doet hij maar beter, anderen met rust te laten.

WAAR ZIJN DE TWEELINGEN?

De nummers 7 en 10.

EEN GOEDE VRIEND

We kennen hem allemaal en we houden er heel veel van.
Van wie?
Trek een lijntje van 1 tot 2 en zo door tot en met 80 en dan staat hij zo voor jullie.

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Eindelijk had Sjel zijn boeien losgemaakt. Met een laatste krachtsinspanning wierp Daro zijn tegenstander van zich af.

Met een „vooruit, Sjel, ik volg!" renden de kameraden naar het dek, een woedende en tierende Rubart achterlatend.

Juist waren ze op het dek aangekomen, toen ze een geweldige schok voelden en het schip sterk overheide. Rubart tuimelde de trap af.

Ze zagen, dat het kaperschip op een klip gelopen was. Ze lieten een touw zakken en klauterden naar beneden om de kust te bereiken.

Verborgen achter bomen en struikgewas zagen ze Rubart naar hen zoeken. Ze hoopten maar, dat hij hen niet zou kunnen vinden.

Van het strand bereikte geschreeuw hun oor en van een rotspunt zagen ze, dat ook Rubart's matrozen aan land gekomen waren.

„We moeten van het eiland weg," mompelde Daro. „Dat is niet gemakkelijk," vond Sjel. „Toch zullen we het vanavond proberen," zei Daro.

Toen het donker geworden was, kropen ze voorzichtig naar de roeiboot van de zeeschuimers. Gelukkig, er viel geen onraad te bespeuren en ook op het kaperschip was niemand te zien.

Ze sprongen in het bootje en Daro zette met een der riemen af. Langzaam schoof het over het zand naar het water. Het maakte wel erg veel lawaai en Sjel keek bezorgd rond.

Tenslotte dreef de boot op het water en Sjel zette zich aan de riemen. Plots sprong een matroos van Rubart's bende op. 't Was een schildwacht, die in slaap was gevallen. Daro en Sjel zaten in de val.